

тя власне долі героїв визначають хронотопічну організацію твору. Його назва й епіграф («Моїм землякам, буковинцям, і в Україні і не в Україні суцям, присвячую» [1, 3]) конкретизують хронотоп, попередньо інформують читача і про своєрідність проблематики твору, й окреслюють його смислові потенції, і ретранслюють думку про безцінність свого, рідного простору, єдності родини, роду, незалежно від географічного перебування людини.

Історичний хронотоп, і хронотоп дороги і зустрічі, і буденно-побутовий хронотоп, і символічні хронотопічні маркери «сходяться» в одному, чітко окресленому місці – це цвинтар, де живе й мертво переплітаються, певним чином зміщуються у свідомості, але при цьому незмінно домінує життя. Мертво – статичне, а тут, на цвинтарі, вир людських пристрастей, емоцій, кохання двох, «миттєвої і всепоглинаючої радості» [1, 33–34]. Делія і Зиновій після десятирічної розлуки зустрічаються саме на цвинтарі. У підтексті повісті «Провідна неділя» С.Майданської утверджується думка про нерозривний зв'язок часів, про людину, яка проходить крізь час і може бути щасливою.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ:

1. Майданська С.Провідна неділя: Повісті / С. Майданська. – К.: Факт, 2007. – 112 с.

Г. А. Онищенко

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ОРФОГРАФІЇ В СЕРЕДНІЙ ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ

Попри поширення в сучасному світі комп'ютерних технологій, завдяки яким усе більшого значення набуває комп'ютерний набір тексту, а не написання його «від руки», зберігається суспільне значення грамотності, зокрема й орфографічної. Молодь може бути скептично налаштована з цього приводу, але зауважимо хоча б те, що не кожна програма-редактор адекватно виконує функції перевірки орфографії та пунктуації, не говорячи про лексичну й граматичну відповідність тексту нормам, тому навіть у друкованій продукції часто трапляються прикрі помилки. Грамотність усного й, звичайно, письмового мовлення – ознака освіченої, мислячої, свідомої своєї національної й культурної приналежності людини.

Загальновідомо, що основи орфографічної грамотності дорослої людини закладаються, безперечно, ще у шкільному віці, починаючи із молодших класів,

однак головне навантаження припадає на середню школу.

Історично існували два підходи до навчання орфографії: граматичний та антиграматичний. На сьогодні широкого поширення й законодавчого утвердження набув перший із них, який полягає в орієнтації на вироблення спочатку свідомих, заснованих на застосуванні правил, умінь, а далі – автоматичних навичок грамотного письма.

Головними методами навчання орфографії в загальноосвітній середній школі є зв'язний виклад учителя, бесіди, зокрема з проблемних питань, спостереження й аналіз мовних явищ, роботи з підручником, алгоритмування, метод вправ (різні види списування, диктанти). Комбінування методів викладання (слово вчителя, бесіда з проблемного питання, організована у формі обговорення «казки», робота біля дошки, ускладнене списування (картки, підручник, вправи з виправлення помилок) дозволило постійно перемикає увагу учнів на новий тип роботи. Розважальний елемент (казка) створює ігрову, невимушену атмосферу. Потрібно зазначити, що такий прийом доречний лише з учнями молодшої ланки середньої школи, учні 7 – 11 класів через свої вікові особливості, вірогідно, сприймуть спробу організувати «ігрову» роботу в такий спосіб негативно.

Звичайно, учитель української мови за всього бажання не може щодня використовувати інтерактивні й ігрові вправи, мовознавчі казки тощо. Однак уміле комбінування відтворювальних і творчих форм навчання орфографії, залучення наочного матеріалу, проблемні питання забезпечать цікавість уроку й результативність засвоєння матеріалу.

Отже, підвищення загального рівня культури українського народу має початися з досконалого опанування всіх орфографічних, стилістичних, орфоепічних, пунктуаційних тощо тонкощів рідної мови якомога ширшими верствами населення. Вважаємо, що саме це складне й масштабне завдання є кінцевою метою викладання орфографії.

И.В. Острецова

ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИЕ ЕДИНИЦЫ КАК СРЕДСТВО ВЕРБАЛИЗАЦИИ ПСИХОЭМОЦИОНАЛЬНОГО СОСТОЯНИЯ ЧЕЛОВЕКА

На современном этапе развития лингвистической науки пристальное внимание ученых привлекает проблема фразеологической номинации и анализ языковых средств выражения понятийных категорий.